

سرردری

اساسات عمومی:

سرردری از جمله معمولترین شکایاتی است، که مریض را وادار به تداوی مینماید.

سرردری اکثریت نساتوانی و مشکل‌های نیورولوژیک را تشکیل میدهد و به دلایل مختلف ایجاد میگردد.

تصنيف بندی

تصنيف بندی که توسط انجمن بين المللی سرردری یا IHS صورت گرفته است، سرردری‌ها را به دو بخش عمده یعنی شکل ابتدایی یا (primary) و شکل ثانوی تصنيف بندی نموده اند که ذیلا ارائه میگردد.

شکل ابتدایی سرردری یا primary headach

در این شکل سرردری‌ها به صورت بنفشی ایجاد میگرددند که شامل سرردری‌های است که به شکل میگرن (Migraine) نزد مریضان عاید گردیده، که این هم به دو بخش تقسیم میگرددند یعنی شکل کلاسیک که همراه با aura بوده و شکل معمولی که بدون auea یا اعراض منخره میباشد. در این شکل از سرردری‌هایی که به شکل نیم سری‌ها، سرردری‌هایی که با تجویز indomethacin بیهیوسود میآیند، Tension، headach، سرردری‌های مزمن روزانه، و cluster headach را میتوان نام گرفت.

شکل ثانوی سرردری‌ها یا Secondary headach

در این شکل سرردری‌ها از سبب تشوشات خارج المنشه ایجاد میگرددند و دارای اسباب بالخاصه می‌باشند و اعراض و پتولوژی آنها وابسته اپتولوژی آنها میباشد. که در این شکل از سرردری‌هایی که از سبب خونریزی تحت عنکبوتیه (SAH)، سرردری‌هایی که از سبب استفاده زیاد از آنالجزیک ایجاد میگرددند، و سرردری‌هایی که از سبب تومورهای داخل دماغ، فرط فشار خون (Hypertension)، التهاب سحا یا به وجود میآیند میتوان نام گرفت.

میگرن به شکل معمولی یا بدون اعراض منخره (Aura)

در این نوع کمتر از پنج حملات سرردری در جریان ۲۲ساعت نزد مریضان به وجود میآید. حداقل دو اعراض ذیل باید نزد مریض در یافت گردد. سرردری به یک طرف سر موقیعت میداشته باشد. و کرکتر درد به شکل نبضاتی (pulsatin) یا throbbing از طرف مرض احساس شود. از نظر شدت به شکل متوسط یا شدید میتواند باشد و با فعالیت فیزیکی تشدید میگردد و دارای یکی از تظاهرات ذیل مانند دلبدی، استفراغ احساس ترس از روشنی و احساس ترس از صدا نزد مریض میتواند موجود باشد.

(Temporal) شان ذخیم و معوج بوده و نزد اشخاص که بالاتر از ۶۰ سال عمر دارند عاید گردیده همچنان نزد مریضان بیجا شدگی در مفصل صدغی فکی نزد شان میتواند موجود باشد همچنان تب به درجه کمتر نزد مریضان در دریافت میگردد و در معاینات لابراتواری نزد شان سوپه ESR و C-reactive protein ممکن بلند در یافت گردد.

اسباب سرردری‌های ثانوی

Subdural hematoma – همتوم داخل دماغ – خونریزی تحت غشای عنکبوتیه – سوء اشکال شراهنی و وریدهای دماغ – آسبه دماغ – التهاب سحابایی (Meningitis) – Encephalitis – هایدورسیفالوس اسکمی نسج دماغ و احشاء دماغ را میتوان نام گرفت.

فرط فشار داخل حصف به شکل ایدویوپا تیک یا Pseudotumor cerbri هم یاد میشود که همراه با سرردری – التهاب راس عصب بصری – دو بینی – بلند رفتن فشار مایع دماغی شوکی بیشتر از ۲۰ cm H₂O در وضعیت جنبی افتاده نزد مریضان موجود میباشد.

اسباب خارج حفتی مانند Giant cell arthritis التهاب سینوس‌های دماغ – گولوکوما – التهاب عصب بصری – امراض دندان و تشوشات فقرات ناحیه عنق میتواند موجود باشد.

اسباب سیستمیک مانند تب – viremia هاپیوکی – تسمم با کاربن مونوکساید – فرط فشار خون (Hypertension) – الرژی – کم خونی – قطع استفاده از کافین – توکسین‌های کیمیای مانند Nitrites ها را میتوان نام گرفت.

Depression یا افسردگی از جمله اسباب معمولی و طولانی مدت سرردری را میتواند تشکیل دهد.

تشخیص

Clinical presentation:

تاریخچه

هرگاه سرردری به شکل آنی، شدید و دوامدار باشد و در ظرف چند ثانیه به اوج خود برسد نزد مریض احتمال خونریزی ناحیه SAH یا خونریزی غشای تحت عنکبوتیه را مدنظر گرفت در اخذ تاریخچه مریض به عمر مریض و زمان شروع سرردری، تکرار و شدت و مدت دوام آن معلومات به دست آورد.

همچنان راجع به فکتورهای تحریک کننده مانند سیکل عادات ماهوار نزد خانمها، ترس از روشنی، احساس ترس از صدا، دلبدی استفراغ را نزد مریض جستجو کرد همچنان راجع به فکتورهای تکمین دهنده سرردری معلومات به دست آورد همچنان راجع به موقیعت و کیفیت

داده شده باشد بذل حفتی استطباب دارد.

تداوی سرردری‌ها

تداوی میگرن حاد:

هدف تداوی از بین بردن درد نزد مریضان میباشد. اکثر مریضان به شکل خود سرانه از ادویه‌جات ضد درد مانند Acetyl salicylic و Acetaminophen- acid و ادویه‌جات ترکیبی مانند Butalbital همراهی Aspirin و Acetaminophen استفاده مینمایند این ادویه‌جات در خط اول تداوی سرردری‌ها که به شکل میگرن میباشد استطباب دارد.

در تداوی عاجل از آگونست های Serotonin و دیگر ادویه‌جات از طریق وریدی استفاده میشود. از Triptans مانند آگونست‌های ریسپتور های سیروتونین HT1B₅ و HT1D₅ در تداوی مریضان موثر بوده استفاده میشوند. و در مریضاتکه مصاب امراض شراهنی قلبی دارند ویا امراض وعائی دماغ دارند و مریضان که فشار خون شان کنترل نشده باشد نباید توصیه شود.

استفاده از ادویه‌جات Dihydro ergotamine. این ادویه‌جات قبضی دهنده شدید وریدی بوده همچنان بالای شراهنی محیطی به صورت خفیف تاثیر قبضی دهنده دارد. نزد مریضان که مصاب امراض شراهنی قلبی اند و یا مریضان که امراض اوعیه محیطی دارند و یا سن پیشرفته دارند به احتیاط از این ادویه‌جات استفاده صورت گیرد.

استفاده از Ergotamine: این ادویه‌جات قبضی دهنده وعائی بوده در تداوی سرردری‌های مریضان میگرن موثر میباشد. و به دوز بلند اعظمی نزد مریضان که تحمل داشته باشد توصیه میگردد.

در تداوی مریضان که سرردری‌های مزمن روزانه دارند نباید از آنلجزیک‌های نرکوتیک استفاده شود زیرا تاثیرات Rebound Headach را سبب میشوند.

تداوی سرردری‌های ثانوی

تداوی سرردری‌های ثانوی به اساس اسباب به وجود آورنده آن صورت میگردد مثلا تداوی جراحی انوریزم دماغی که سبب خونریزی در تحت غشای ارکونویید (SAC) میگردد، همچنان تخلیه همتوم Subdural ودر هایدورسیفالوس انسدادی گذاشتن Shunt اسطباب دارد.

ادویه‌جات که به شکل وقایوی در تداوی سرردری‌ها استفاده میشود

تداوی وقایوی را نزد مریضانی مدنظر گرفت که حداقل در هر ماه سه حمله Migraines را سپری نمایند.

تصویبرداری MR در سیستم عضلی اسکلتی پیشرفت شایان را در دو دهه اخیر نشان داده است. به نسبت این رشد سریع، MRI به یک وسیله جامع و در واقعیت جزء جداناپذیر تصویر برداری این سیستم تبدیل شده است. بخصوص قابلیت MRI در نشان دادن ساختمان‌های غیر عظمی (رابطه مفصلی، اوتار عضلی، مایع سنویال، کپسول مفصلی، غضاريف مفصل، مینسک ها و اقسام رخوه قرب المفصلی) با ریزولوشن عالی تحول بزرگ را در تشخیص امراض مفصل بوجود آمده است. تکامل دستگاه‌های جدید و پیشرفت تکنالوژی کویل منجر به اصلاح قابل ملاحظه ریزولوشن کناری مطالعه ام آر آی شده است. که در نتیجه آن بهتر شدن تشخیص، کوتاه شدن زمان معاینه و فهم کاملتر راجع به امراض مفلق اورتوییدی به دست میآید و بدون شک که اکنون MRI به یک معاینه انتخابی ستون فقرات و مفصل تبدیل شده است.

بهترین شرایط لازمه برای تصویر برداری مطلوبه سیستم عضلی اسکلتی ذریعه MR ریزولوشن عالی کناری و کاترست و موجود بودن حساسیت زیاد در نشان دادن مایع آزاد میباشد. اگر چه سیستمهای MRI دارای ساحة مضاطبی بلند و قوی در رابطه با ریزولوشن برتری آشکار دارداما تصویبرداری سیستم عضلی اسکلتی بنا بر استطبابات زیاد توسط اپرات‌های ساحة متوسط و پایین مضاطبیسی نیز اجرا شده میتواند. درین اواخر دستگاهای دارای ساحة ماورای بلند (۳ Tesla) در مارکیته قابل دریافت بوده که خیالات و تصویر برداری با کیفیت خیلی بلند سیستم عضلی اسکلتی را به دست میدهد. گریدپنت‌های سریع، اصلاح کویل‌های روی کار یا سطحی و تکامل سیکونیس‌های جدید و سریعتر همه در مجموع

درین حقیقت سهم دارد که MRI یک وسیله انتخابی ارزایی و مطالعه سیستم عضلی اسکلتی میباشد.

انتخاب دقیق کویل اختصاصی بخاطر بدست آوردن تصاویر دارای کیفیت عالی مهم می‌باشد. بهتر است از کوچکترین کویل قابل دسترسی با پوشش ساحة اناتومییک مطلوبه کار گرفته شود. کویل‌های سطحی که در نزدیک ناحیه مورد علاقه قرار داده میشود باید استفاده شود. سیکونیس‌های مختلف برای تصویر برداری سیستم عضلی اسکلتی موجود اند. منظور اساسی آن دریافت معلومات لازمه تشخیص در زمان کوتاه ممکنه میباشد. ترتیب یک پروتوکول مناسب مستلزم فهم در باره مزیت‌ها و محدودیت‌های سیکونیس‌های مختلف میباشد.

Fast Spin-echo (FSE) sequences: این گروه سیکونیس‌ها دارای زمان کوتاه تصویر برداری بوده ارتیفکتهای حرکت آن کم است. محدودیت آن موجودیت سیگنال‌های قوی شخم در T2W است که باعث پوشاندن پتولوژی تحت جلدی و مخ عظم میگردد. Gradient-recalled Echo (GRE) sequences: این گروه سیکونیس‌ها اساساً برای کاهش ممکنه زمان تصویر برداری در Spin-echo معمول تحول داده شده است. تصویر برداری D-۲ و D-۳ در آن امکان پذیر است. درین سیکونیس‌ها امکان مقطع‌های خیلی نازک موجود است و برای مطالعه ساختمانهای خیلی کوچک مانند رابطه مفصل بند دست از آن نیز کار گرفته شده میتواند. سیکونیس‌های GRE در تثبیت نواحی غیر آشکار خونریزی اجسام آزاد مفصلی و گاز در اقسام رخوه حساس میباشد. نواقص این تخنیک عبارت از بزرگ نشان دادن اوستیوفیت‌های فقرات از سائز واقعی آن و ارتیفکتهای قوی نزد مریضان دارای پلت‌ها یا

MRI در سیستم عضلی اسکلتی

ابزار های فلزی میباشد.

— Fat suppressed sequences: سیگنالهای قوی شخم تحت جلدی و اقسام رخوه مجاور معمولاً باعث مغموش شدن و پوشاندن پروسه‌های پتولوژیک میگردد. فروکش ساختن یا محو نمودن این سیگنالها در چنین وقایع حساسیت و تمایز تغییرات پتالوژیک را بلند میبرد. ازین سیکونیس یکجا با FSE T2W که در آن شخم بسیار روشن میباشد کار گرفته میشود و همچنان در سیکونیس‌های با ازدیاد کاترست ذریعه گیدولینیم که در آن انبوه‌آلینی‌های با تزاید سیگنالها توسط سیگنالهای شدید شخم پوشانیده شده میتواند. دو سیکونیس مهم برای فروکش ساختن شخم موجود است: STIR و فریکونیس انتخابی که هر یکی آن دارای برتری و معادیری میباشد.

از کاترست MRI با زرق مواد کاترست (Gd-DTPA) شکل داخل وریدی و داخل مفصلی در تخنیک T1W کار گرفته میشود. عمده ترین استطباب مطالعه کاترست در سیستم عضلی اسکلتی عبارت از تفریق سلولیت از آسبه در وقایع اتسانی میباشد. بعضی اوقات در آشکار ساختن کتله‌های سیستیک از سخت، نسج فعال تومورال از نکروتیک استفاده میشود. کاترست MRI همچنان در فقرات بعد از عملیات برای تفریق نمودن سکارهای بدون ازدیاد کاترست از محتویات دیسک کمک مینماید. بهتر است با بعضی خیالات نورمال ساختمانهای عمده عضلی اسکلتی آشنا باشیم: قشر عظام در تمام سیکونیس‌ها سیاه و تاریک میباشد در حالیکه مخ عظم دارای سیگنالهای متغیر با در نظر داشت اینکه مخ هیموپیوتیک یا سحمی است میباشد.

دکتر محمد عارف رهبن

متخصص رادیولوژی

۱۵،۸ درصد خانواده‌ها در کشور به آب آشامیدنی صحی مدیریت شده دسترسی دارند

نتایج سروی هشدارری را متوجه همه نهادهای ذریبط می‌نماید، تا به ولایاتی که منابع آب آشامیدنی شان آلوده با میکروب ایکولای است، آگاهی‌های لازم را به مردم دهند، تا از منابع خوش مواظبت نمایند و با کلوراپزین از شیوع بیشتر امراض ناشی از ایکولای جلوگیری به عمل آید. وی گفت: آئنده خانواده‌هایی که از آب جوشانیده استفاده می‌کنند، برای جلوگیری از شیوع امراض مثل اسهالات کافی نبوده

دهنده اینست که به اساس تعریف سازمان صحی جهان دسترسی به آب صحی خالی از میکروب ایکولا دارند، هر شش سمیل گرفته شده ۶۴ درصد ایکولا را نشان میدهد آلودگی‌ها در مناطق روستایی نسبت به شهرها بیشتر موجود بوده است از نظر کیفیت آب هرگام در ۱۰۰ میلی لیتر آب ۱۰ وایروس ایکولا موجود باشد خطرناک نبوده، ولی اگر این میزان ۲۰-۱۰۰ باشد مضر و خطر جانی را در پی دارد.

نتایج و یافته‌های آزمایش کیفیت آب آشامیدنی در سروی انجام شده وضعیت زندگی در افغانستان دیروز طی کنفرانس خبری از سوی اداره مرکزی احصائیه اعلام گردید.

پوهنمئل حسیب الله موحد معاون مسلکی اداره مرکزی احصائیه طی صحبتی گفت:

یکی از شاخص‌های اساسی اهداف اکتشاف پایدار آزمایش کیفیت آب در سطح جهان از نظر

میګرن په **شکل کلاسیک** یا **همراه اعراض مېخړه (Aura)**

اعراض آن ما نند شکل معمولي میګرن بوده به استثنای این که کمتر از دو حمله همراه با Aura موجود میباشد دوام Aura ٤دقیقه الی یک ساعت میباشد. هر گاه مدت آن از یک ساعت اضافه تر باشد به نام (Red flag) یاد میشود. شروع Aura به شکل تدریجی بود و به شکل کامل قابل برگشت میباشد. Aura میتواند قبل , همراه و یا بعد از سر دردی نزد مر بضان عاید گردد.

در این نوع سر دردی مریض از احساس درد در سسا حه جوف orbit و یا درد در ناحیه Temporalبه شکل یک طرفه نزد مریض موجود میباشد،همچنان تظاهرات ذیل مانند اشکریزی سرخی منضمه چشم , احتقان جوف بینی و آب ریزی از بینی , تورم در وجه ،تقبض حدقه ها سقوط اجفان چشم , و اذیمای اجفان میتواند نزد مر بضان موجود باشد .

سر دردی از سبب استفاده بیش از حدی انگیزیک ها

این نوع سر دردی که به نام Rebound headach یاد میگردد نزد مریضان تاریخچه استفاده طولانی مدت ازادویه جات ضد درد وحی استفاده از ادویه جات نر کوتیک ها نزد مر بضان میتواند موجود باشد.

Trigminel neuralgia

در این شکل نزد مر بضان درد به شکل حمله وی بوده کر کتر آن Sharpو به شکل خنجر مانند احساس میگردد که با ید نزد مر بضان Multiple sclerosis باید نزد شان رد گردد.

Arteritis Tempori (التهاب شراھین صدغي)

در این نوع سر دردی احساس درد به یک طرف سر موجود بوده شراھین ناحیه شقیقه ها یا

درد معلومات به دست آورد راجع با تعداد سر دردی در جریان یک ماه از مر بضان پرسیده شود. و راجع به موجودیت تاریخچه فامیلی میګرن معلومات به دست آورد . و هم راجع به تئوشات خواب حفظ الصحه غدایی –استفاده از Caffeine – استفاده از ادویه جات ضد درد از مر بضان معلومات به دست آورد.

معاینات فزیکی

General examination:

در این معاینه فشار خون مریض (Bp) –تعداد نبض – چک گردد و در معاینه اصغاء موجودیت Bruits و با معاینه جسی سر و قسمت عنق مریض و معاینه شر این صدغی را مدنظر باید گرفت و دریافت های مریضی یاداشت گردد.

هر گاه در معاینه فزیکی شخی گردن و مقاومت به شکل passive در اثنای قبض ساختن گردن مریض موجود باشد به Meningitis فکر گردد.

هر گاه در معاینه قرع عین نزد مر بضان papilledema در یافت گردد به موجودیت کتله در داخل حتحف , التهاب سحایا و قرط فشار داخل حصف به شکل ایدیبویاتیک را مدنظر گرفت.

نست های تشخیمه

تصویر برداری (imaging):

به صورت عموم در سر دردی های ابتدایی تصویر برداری استطبای ندارد , لاکن برای تشخیص اسباب سر دردی های ثانوی که در گذشته تشخیص نگردیده باشد توصیه میشود.

پروسیجرهای تشخیصی

بذیل قطنی یا Lp:

بذل قطنی برای مرضائی استطبای دارد که سر دردی شدید نزد شان موجود باشد. و احتمال SAH یا خون ریزی در تحت غشای عنكبوتیه موجود باشد ومعاینه CT scan سر مشی راپور

یادنامهٔ...
--

نړيوال آرش عزیزی، دستگیر صادقی، مسعوده خزان توخی، کاتب پاخون، واحد نظری، عنایت الله شهرانی نورانی از غنیمت های روز گار ما بود که رفت. اما این آثار از او برجا مانده است.

ای همو بیچار گنک است. وغیره نویسی، تیاتر کودک، هنر نما یشنامه نویسی مادړ کلان

اخذ مینمانند و امراض مترافقه از جمله فکتورهای تشدید کننده سندروم سر دردی را نیز تشکیل داده میتواند.و از ادویه جات ذیل میتوان بشکل وقایوی در تداوی سر دردی های شکل ابتدایی استفاده نمود که عبارت آنسذ از Anti Tricydic _Topiramate Propranolol _Amitriptyline _nortriptyline کمتر از acid valporic و ادویه که در خط دوم تداوی سر دردی ها استفاده میشوند عبارت ان از Verapamilو از Serotonin reuptake inhibitors Norepinephrine reuptake inhibitors میتوانیم استفاده نمایم .

تغیرات در سبک زندگی مریضان(Lifestyle modification)

مر بضان باید وقت و زمان سر دردی ها را که نزدشان عاید میگردد یاداشت نمایند و فکتور های تشدید کننده سر دردی را باید نزد شان مشخص نمود.

مر بضان باید از مصرف الکل – کافین و دیگر تحریک کننده ها که برای Migraines رسک میباشد و سر دردی ها را تشدید مینمایند جلو گیری نمایند .

مشوره های عصبیی (Neurological Consultation)برای مر بضان که خونریزی های دماغی و تمومور های دماغی دارند و مریضان که با ادویه جات خط اول تداوی نزد شان توصیه میشوند و نزد شان موثریت نداشته باشند صورت گیرد.

Reference:
Washington Manual of .idition Medical Therapeutics 34th

تَویب گننده:

ر نغورمل داکتر ضياءالدين ضياء

آرئیر متخصص سړوېس داخله

شفاخانه استقلال

پرودی و پرودی سازان، زبان گریه و خنده طنز های منتخب، چاقک و لاغرک، منجمل تولد هنرمند، طنز بردازی جلال نورانی بیش از سیزده اثر ترجمه دارد که از آن شمار است:

طنز های از چهار گوشه جهان، نمایشنامه ها قول شرف، کاروان دوستی مروراید جادویی امپر یالیزم اطلاعاتی، مر برای مړچ، رنگ و بوی حرفه ها بیش از ۵ اثر چاپ نشده از نورانی در دست است. ■

بقیه صفحهٔ ۵

پنغمبره ا خپل قوم ته دڅرگنده كړه كله چې ابراهيم (دكعبې د ودانۍ په اړه ويل ! پرودگار ه ! دغه ښار(دمكې نوم) دامن اومان خاې وگرځوي)

- دغه راز په بله برخه كې راځي -دامن بل ارزښت به دې كې دي چې حضرت رسول

موجوديت مكروب ايكلولای و دسترسى به آب آشامېدني صحنې مديريت شده است.
د سړوې كه در ساحه خانوار آزمایش می شود سه مسأله مدنظر گرفته شده است.
اول منبع آب دوم ظروف نگهداشت آب قابل استفاده و سوم آب جوشانیده شده می باشد.

منبع آب شامل كارپزه، چاه و بمبه دستي، ظروف نگهداشت، ذخيره، پوشكه و آب جوشانده شده كه از مكروب تعقيم می شود است.

قابل تذكار است كه سازمان ملل متحده بر اساس اهداف انكشاف پايدار اين آزمایش را برای اولين بار در ۱۲ كشور جهان آغاز كرد كه افغانستان نیز توانسته به همكاری مالی اتحاديه اروپا و كمك تخنيكي اداره يونسف اين آزمایش را انجام بدهد.

یافته های حاضر نتایج سړوې آزمایشی پنج ماهه از ۹ صد خانوار در ده ولایت کشور است که شامل سه شاخص اساسی دسترسى به آب صحى، موجودیت مكروب ايكلولای و مديريت آب است.

نتایج نشان داد كه در مجموع در حدود ۱۵۸ در صد خانواده ها به آب آشامېدني صحنې مديريت شده دسترسى داشته و اين میزان در شهرها به ۳۰.۴ درصد و در دهات به ۱۰.۵ درصد ميرسد نشان

بر اساس یافته های آزمایش ولایت بدخشان از لحاظ آب های مديريت شده در صدر، كابل در رديف دوم ولى سمنگان و بلخ با مشكلات جدی غير صحى بودن و نبود دسترسى به آب های مديريت شده قرار دارند.

معاون اداره مر كزى احصائيه در ادامه افزود:

كلسترهای انتخاب شده در آزمایش شامل سه مورد بوده، يکى منبع چاه و باىل ديگر ظروف نگهداشت سريسته و سوم آبهای جوشانده شده در مقابسه آبی كه از منبع گرفته شده بود صحى تر، ولى آبهایی كه در ظروف غير سريسته موجود بوده و تحت آزمایش قرار گرفت، مثل جك آب و ساپو ظروف ملوث تر بود يگانه عامل مكروب موجوديت واپرس در فاصله انسانی و حيوانى و انتقال آن به ظروف آب بوده است.قابل یادآوريست آزمایش کیفیت آب از نظر موجودیت مكروب ايكلولای بر اساس اهداف انكشاف پايدار ۱.۱ و ۶.۲ در جهان انجام شده و ما در نظر داريم كه اين آزمایش را به ۳۴ ولایت کشور گسترش دهيم.

متعاقباً داکتر عطاالله سيدزی رئیس عمومی نظارت و پرسی وزارت صحت عامه نیز طی صحبت در رابطه به اهميت کیفیت آب گفت:

بقیه صفحهٔ ۳

سړ ګال دمخاېر اتو او معلوماتي ...

اشراف غني دغه ديد لري چې خلکوته بايد په هره برخه کې سهولتونه برابرشي او هم داشتغال زايی زمينه ورته برابره شي ترڅو د دولت دعوايدو کچه لوړه شي.
مونږ په دغو دري ټکو باندي ټينګار کوو او پرمخ رو.

دافغان ېست رئيس احمدوصدي ويس د وزارت معارف او دلوپو زده کړو دوزارتونوپه هکله وويل:
مونږ وزارت معارف او دلوپو زده کړو وزارتونو ته رسماً مکتوبونه ورلېرلي دي چې د دوي شهادت نامي، ديپلومونه او ترانسکريپونه به ارزانه بيه دکابل لري پرتو سيمو او ولايتونوته ورسوو خو هيله مي د دولت له لورو مقاماتو څخه داده کوم نظر چې زه دېست دپرمختګ لپاره لرم زما له طرحو او برنامو څخه استفاده، حمايت او سپوږ مې کړي.
او زه ژمنه کوم چې ديوه وزارت دتوانمندي په اندازه

بايد آبهای مورد استفاده خويشرا در ذخيره گاه های سربسته و صحنې نگهداشته تا از آلودگي آنها جلوگیری کرده باشند.
هر گاه ۱۰ ايکولا در صد ملی ليتر آب موجود باشد انسان در معرض خطر جدی صحى قرار گرفته سبب مرگ وی خواهد شد یافته ها نشان می دهد كه فعلاً يك ايكول در صدملی ليتر موجود است.

داکتر شهیر شيرهار معين پاييى و پلان وزارت احيا و انكشاف دهات نیز طی صحبتي يگانه راه جلوگیری از سرايت باکترىای ايكلولای را توجه به حفر چاه های صحى و حفظ و مراقبت از منابع نگهداشت آب عنوان کرده گفت:
منبعد تههد می سايريم كه تمام منابع آب را كه ساخته می شود به همكاری تخنيكي اداره يونسف مورد آزمایش قرار داده تا اطمينان حاصل گردد كه عارى از باكترىای ايكلولای بوده خطر صحى را متوجه هموطنان ما نمی سازد.

گفتنيست: افغانستان از جمله ۱۲ كشورى است كه آزمایش کیفیت آب را برای اولين بار در سطح خانوار انجام داده و از نتايج یافته ها به مردم تبليغات کرده تا از آلوده شدن آنها مورد استفاده شان جلوگیری نمایند و نتايج حاصله را شامل اهداف انكشاف پايدار نیز بسازند.

کولي شم چي دولت ته عايد او خلکو ته سهولتونه او اشتغال زايي مطرح کړم.

دافغان ېست رئيس د ۱397 کال دعوايدد

زياتوالي په هکله وويل:

مونږ په روان کال کې 800 ميليونه افغاني عوايدد د دولت خزاني ته تحويل کړل او په تير کال کې مو 150 ميليونه افغاني عوايدد کړي وه بايد ووايم چې دسر نيو عوايددو د زياتوالي لامل يي داوه چې زمونږ طرحه دپاسپورټ اداري مسؤلو کسانو په ورين تندي ومنله چې مونږ دهر جلد پاسپورټ په بدل کې 200 افغاني محصول او دپاسپورټ په انتقال باندي 500 افغاني ورنه اخلو خوړه يوځل بيا خپله هيله څرگندوم چې د افغانستان ولسمشر او دمالې وزير ماسپوټ کړي ځکه زما طرحي ملي او د افغانستان په سطح دي او دفساد په مخنيوي کې ډير مهم رول لوبولي شي. ■

اوتصوف خبري په مصونيت اوعبادت يې په لوړايمان کې کښلي دي چې شايسته ثقافت څرگندوي (10)

پايې :
پرسلمان باندي دوسلي اوجنول حرام دي ، که يو سړي په مسلمان باندي وسله (اسلحه) پورته کړي گناهکړي پري، په دې اړه رسول الله (ص) فرمايي ! من حمل علينا السلاح فليس منا
بخاري ۷۰-۷۱،

(بشپړه کړي .

خلوم –له دين څخه زموږ پوره خواخوږي

موجوده وي .

داسلام په دين غرت وکړو ، ويالو اوغزت يې وساتو .

پنجم : له خداي پاکه څخه ووپرسو او هره شيبه پاک الله حاضراناظر وکنئو اودخداي پاک بندگانو ته مرستې ورسوو او رحم ولرو،)

هجري کال = ۶۲۸ م څخه وروسته يادونه شوېده (۶) .

خاطره : - حضرت محمد (ص) له کوچينوالي څخه د امين په نامه مشهور وو.

کوم چې امن او امين والي دجنگ فريب درواغو- جگړو پر خلاف اصطلاح ده ، داد اسلام دنازولي پيغمبرمحمد(ص) دشخصيت يوه مهمه زياتي گڼله کيږي . چي همدا

موضوع د(افتخار بشريت) په رسالي په ۱۶-

۱۷مخونو دجلا جلا اسلامي سرچينو(ماخذونو) څخه نقل قول شوي دي لکه (ابوداود ، ادب) څخه چې دهغه

هغه کتاب کي چي (نبوي سيرت) نومېږي په ۲۷۵مخ کي دجناب رسول الله(ص) له لوري دامين والي او دامن اومصونيت چارو ذکرشوي (۷) اوله دي وروسته (ديبعث رضوان) اوبيا په ۳۷۹مخ کي د حديسه دسولي پروگرام او د دواړو لوريو ترمنځ دامن راوستو بحث شوي چي دامن مقام عالي او لوړتعريف شوي دي .

- دغه راز دامن امنيت لسره وبني داسلامي فرهنگ ديوې مهمي وتل پاتي برخي په توگه د(صلح وامنيت) په کتاب ۱۰۰- ۱۰۱ مخونو په څرگنده کتل شوي دي چې : اي

الله (ص) فرمايي من اصبح منکم امامي سرپه ،معافي في جسده عنده قوت يومه وليتسه فکا نما حيزت له الدنيا بحذا فبرها (دترمزي په روايت ، هماغه اثر ۱۰۱مخ څخه ژباړه -) هغه څوک چې په بشپړه سوکالتيا (امن اوارامش سره) شپه تېره کړي او دروغتيا (صحت) له نعمت څخه هم برخمن وي اودیوې شپي ورځي اوبه اوډوډۍ هم ولري -په دې مانداي چې ټوله نړۍ يې ورته راټوله کړې ده)) (۸)

- اسلامي بڼکلي فرهنگ کي دامنيت لنډ بحث او دنا امنيتي جوړلودبندامنيتۍ

چي دي ورباندې مامورشوي ، نوپرنه شي کولاي .ان تردې چې دي هم نه پوهيږي ، چي دبي گناه خلکووژل مباح عمل دي که ناروا؟

يادونه ! که په ټولنه کي دمستر همفر انگرېز دفرمولاجوخت(فقر-مرض اوبيسوادي) وي نو خامخابه ستونزي زياتي وي اووکړي به په رږو -تنگسو-بد مرغيو اونا امنيو کي ژوند کوي اوهره شيبه به دتر هه گواښ -او په ناحقه وژلو لامل موجود اودبندامني اونامني تورسيوري به پر جامبي خپوردوي کله چي ناامني وي نو دعبادت څخه نيولي

صداقت امين والي ترسره کيداي شي .

دوهم- دژوند په اړه بسنده (کافي) معلوماتو نه درلودل .

کوم چې ژوند دپاک الله يوه ستره مهرباني اوموهبت دي بايد هغه وساتل شي اوسمه استفاده ترې وشي چي ژوند مهم دي اويه سوله او -امنيت کي خورا ارزښت لري .

درېم - ديني علوموزده کړې نه نه پاملرنه - نوښايي چې ټول مسلمانان په تيره بيا زمونږ ښاغلي ځوانان څه نارينه او څه ښځينه په دې اړه سمه او معقوله پاملرنه وکړي اوخپله پوهه ، نيمگړي نه کړي -بلکي پوهه (دانش

داسلام دمسار کو احکامو درنساوي وکړو اوعملي کاندو .

ښېرم -فتوا بايد په علمي -شرعي اواسلامي توکو اوهر اجمعو برابره وي نه دا چې بساوري علمي سر چينو ته يې مراجعه نه وي کړي اوسم برداشت ونه لري اوداجتماع حکم وکړي چي به اوسني مهال کي دطالبانو دکروړورو يوه برخه ده (۹) چې دناورين اوستونزولامل گر خېدلي دي .

دغه راز د(سلطنت عشق رحماني) کتاب په ۱۶۰مخ کي د ذکرطريقو څوپرځي بيان شوي اوبه ټوله کي يې دايمان اوامن

مسلم ۱۶۳ ژباړه -څوک چې پرمونږ وسله اوچته کړي ، هغه زموږ له ډلي څخه نه دي)) ابن ملقن وايي - نوموړي حديث دمسلمان دوژني پر حرمت دلالت کوي اوداعمل يي ډېرېد معرفي کړي دی .هغه کسان چي له دي وجي ځان ووژني په (انتحلر) لاس پوري کوي په دې نوم چي گواکي امنيتي مسوولين وژنسي داتصويريې هيڅ شرعي حيثيت اوجواز نه لري -امنيتي کسانو وژل که څه هم غيرمسلمان وي ، جواز نه لري (۱۱) دا داسلامي فرهنگ اولوړثقافت پر خلاف عمل اوناشروع دي . ■

^[1] هجري کال = ۶۲۸ م څخه وروسته يادونه شوېده (۶)

^[2] خاطره : - حضرت محمد (ص) له کوچينوالي څخه د امين په نامه مشهور وو

^[3] کوم چې امن او امين والي دجنگ فريب درواغو- جگړو پر خلاف اصطلاح ده ، داد اسلام دنازولي پيغمبرمحمد(ص) دشخصيت يوه مهمه زياتي گڼله کيږي

^[4] موضوع د(افتخار بشريت) په رسالي په ۱۶-

^[5] ۱۷مخونو دجلا جلا اسلامي سرچينو(ماخذونو) څخه نقل قول شوي دي لکه (ابوداود ، ادب) څخه چې دهغه

^[6] داسلامي بڼکلي فرهنگ کي دامنيت لنډ بحث او دنا امنيتي جوړلودبندامنيتۍ

The

ANIS National Daily

Founded IN 1927

برگزاری دومین دور مذاکرات کمیته های کاری افغانستان و ایران

دومین دور مذاکرات کمیته‌های کاری افغانستان و ایران روز دوشنبه برگزار و روی موضوعات مختلف بحث کردند. به گزارش آژانس باخت، این مذاکرات در بخش‌های دفاعی و امنیتی، آب و امور مهاجران، به ریاست معینان وزارت‌های خارجه، داخله، انرژی و آب، زراعت، آبیاری و مالداري و امور مهاجرین و عودت‌کنندگان و معاون دفتر شورای امنیت ملی افغانستان و هم‌تایان ایرانی شان، برگزار شد. در این دور مذاکرات، کمیته‌های کاری از جانب هر دو کشور در این سه بخش به توافقات سودمندی در باره سند همکاری‌های جامع میان دو کشور دست یافتند و قرار است دور دوم مذاکرات دو کمیته دیگر در بخش‌های اقتصادی و فرهنگی در اواخر همین ماه برگزار شود. گفتنی است که به منظور نهایی ساختن سند همکاری‌های جامع میان افغانستان و ایران، کمیسیون‌هایی در هر دو کشور به ریاست وزیران امور خارجه و به اشتراک نمایندگان عالی‌رتبه نهادهای دیگر ذیربط موظف گردیده اند و هر دو کمیسیون مذاکرات شان روی سند یاد شده را در پنج کمیته کاری به پیش می‌برند. ■

Vol: 23642

Issue No: 133 Wednesday 19 Mezan 1396 H.S

20 Mahram-ul-haram 1439 H.Q

11 October 2017

Page 8

رئیس اجرائیه:

تطبیق این پروژه در یک نهاد علمی - تاریخی و با اعتبار یک سمبول ماندگار در تاریخ دو کشور خواهد بود

سنگ تهاداب ساختمان‌های تالار نشست‌ها (ادیتوریوم) و اداره تدریسی دانشگاه کابل، با حضور رئیس اجرائیه کشور، مسئولان وزارت تحصیلات عالی و دانشگاه کابل گذاشته شد.

این پروژه به هزینه نزدیک به ۶۰ میلیون دالر امریکایی از سوی جمهوری چین ساخته می‌شود که در جریان سفر رئیس جمهور و رئیس اجرائیه به آن کشور روی آن توافق صورت گرفته بود.

داکتر عبدالله عبدالله که دیروز در ویژه برنامه افتتاح این پروژه سخن می‌زد، گفت: تطبیق این پروژه در یک نهاد علمی - تاریخی و با اعتبار یک سمبول ماندگار در تاریخ دو کشور خواهد بود.

رئیس اجرائیه کشور تصریح کرد: چین در ۱۶ سال گذشته به حیث یک همسایه خوب کمک‌های زیاد و مؤثر را در تمام عرصه‌ها به‌ویژه بازسازی افغانستان انجام داده است.

داکتر عبدالله عبدالله علاوه نمود: چین و افغانستان در طول تاریخ روابط نیک و حسنه داشته و مبادلات تجارتي طی قرن‌ها مردمان این دو کشور را

بهم پیوند داده است.

رئیس اجرائیه کشور با تأکید بر اهمیت این پروژه گفت: سرمایه‌گذاری در بخش تحصیلات عالی به معنی سرمایه‌گذاری روی سلامت و رفاه جامعه، تمایز ارضی و آینده بهتر برای افغانستان است، چون تأثیرات ماندگار و دوامدار دارد.

داکتر عبدالله عبدالله خطاب به مسئولان وزارت تحصیلات عالی و دانشگاه کابل گفت: دانشجویان با

استعداد و مبتکر داریم که در تمام عرصه‌ها استعدادشان را ثابت کردند، آنان برای رشدشان فقط زمینه می‌خواهند.

رئیس اجرائیه کشور تأکید کرد: همه ما مسئولیت داریم که فرصت از دست رفته را جبران کنیم و ما زمان برای ضایع کردن نداریم. باید از هر لحظه استفاده بهینه صورت گیرد.

رئیس اجرائیه کشور با ابراز خرسندی از کارهای انجام شده در

دانشگاه کابل یادآور شد: این دانشگاه سهم مؤثر در آبادی، بالابردن ظرفیت جوانان، ایجاد کار در بخش خصوصی و دولتی داشته است.

در این برنامه، داکتر حمیدالله فاروقی رئیس دانشگاه کابل گفت: پروژه‌های ساختمان تدریسی در ۴۰ اتاق و ساختمان ادیتوریوم با ظرفیت ۵۰۰ تن ساخته می‌شود که در تاریخ روابط دو کشور نقش محوری خواهد داشت.

فاروقی برنامه‌های این دانشگاه را برای ارتقای ظرفیت استادان، ایجاد فرصت‌های تحصیلی برای دانشجویان، تدوین استراتژی دوساله، ایجاد مراکز تحقیقی-علمی با رئیس اجرائیه کشور در میان گذاشت و خواستار توجه در این زمینه‌ها گردید.

همچنان، داکتر عبدالطیف روشن سرپرست وزارت تحصیلات عالی این پروژه را نشان دهنده دوستی و حسن نیت دو کشور عنوان کرد.

آقای روشن برنامه‌های این وزارت را درباره تقسیم‌بندی دانشکده‌های تحقیقی و تدریسی، برنامه‌های اکتشاف متوازن براساس نیازمندی دانشکده‌ها ایجاد بخش ترجمه و تحقیق و ماستری به رئیس اجرائیه کشور گزارش داد.

در این برنامه، یوجینگ سفیر چین در کابل بر گسترش روابط دوجانبه و تداوم همکاری‌ها میان کابل-پکن تأکید کرد و گفت: افغانستان و چین از همسایه‌گان نیک بوده اند.

در این برنامه، رئیس اجرائیه کشور به مسئولان وزارت تحصیلات عالی و دانشگاه کابل اطمینان داد و گفت: حمایت از تحصیلات عالی را وظیفه، مسئولیت و افتخار خود می‌دانیم. ■

بقیه صفحه اول

تصوف ریشه عمیق در صدر اسلام ...

نفس، صیقل دل و صفای روح به منظور دانستن رمز و راز هستی و پی بردن به خلقت و آفرینش خود انسان است.

وی افزود که گرچه برای درک این حقیقت انسان‌ها روش‌های مختلف چون علم حکمت و فلسفه را نیز تجربه کرده اند اما عرفان یکی از مهم‌ترین شاخه‌ها و شیوه‌های رسیدن به حقیقت و شناخت است، به خاطریکه دردانش عرفان عشق، ذوق و حال دخالت دارد و رهروان این مسلک توانسته اند که ازسیر عرفان به مراتب و مقام‌های بلند ارزش‌های معنوی و حقیقت هستی دست یابند و به معرفت حق که خودشناسی و خداشناسی میباشد نایل گردند.

در بخش دوم این سمینار پس از انتخاب خورشید عبدالغفور لیوال به حیث رئیس، محقق محمد متین مونس به حیث معاون و سید حاکم آریا به صفت منشی، مجلس اول علمی این سمینار به کار خود آغاز کرد.

در این مجلس سرمحقق حبیب الله رفیع مقاله زیرنام، نسخه ناسخه مثنوی مولانا، سید علیشاه روستایار مقاله زیرنام، طریق فتوت و جوانمردی درخراسان، را به خوانش گرفتند.

همینگونه مجلس دوم علمی سمینار پس از انتخاب نجیب الله منلی به حیث رئیس و سید حاکم آریا به حیث

گروه‌های مخرب، منحرف و بنیادگرا جدا می‌سازد.

داکتر عبدالله عبدالله رئیس اجرائیه کشور در این سمینار سخنرانی کرد و در بخشی از سخنانش گفت که تصوف ریشه عمیق در صدر اسلام در معنویت، فرهنگ، تاریخ و سرنوشت مردم ما داشته و من یقین دارم که این سمینار این زمینه را مساعد می‌سازد تا نسل امروز و مردم ما به خاطر عزت، تنظیم زندگی، حیات باهمی شان و بشریت به صورت کل درس‌هایی را که ما از تاریخ و فرهنگ و معنویت مردم خود داریم، دوباره زنده شود.

پیام محمد اشرف غنی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان توسط اسد الله غضنفر مشاور ریاست جمهوری در امور فرهنگی خوانده شد که در قسمت آن آمده:

خوشحال هستم که در رابطه به یک موضوع مهم تاریخ و فرهنگ ما نشستی بزرگ علمی برگزار شد و به اساس جوهر درخشان اخلاق اسلامی توسعه و اکتشاف انسانیت و ترویج فرهنگ اسلامی به نقش تصوف و عرفان بحث می‌شود.

بزرگان صوفی برای مسلمانان وجوامع انسانی یک پیام داشتند که برای جامعه امروزی اهمیت آن نه تنها کم نشده، بلکه اضافه هم شده است.

همینگونه در این سمینار فیض محمد

فخری علاوه کرد که برخی ملکیت ها تا اکنون باقیات دارند و از سوی ادارهٔ شاروالی کابل به کرایه داده شده اند و کرایه ها در دست دوم و سوم قرار گرفته است.

وی بر جستجوی راه های حل مناسب برای مشکلات حقوقی ادارهٔ شاروالی کابل تأکید ورزید.

دانش معاون دوم رئیس جمهور در این خصوص صحبت کرد و گفت: مدیریت املاک از مسایل عمده است که باید ادارهٔ شاروالی به آن توجه جدی مبذول دارد و پالیسی را در این راستا ترتیب دهد.

همچنان، داکتر عبدالله

بقیه صفحهٔ اول

عبدالله رئیس اجرائیه، فرید حمیدی لوی **خړتول**، سید یوسف حلیم قاضی القضاة و رئیس ستره محکمه، عبدالصیر انور وزیر عدلیه و محمد قاسم هاشمزی، رئیس کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی در خصوص موضوع به گونهٔ جداگانه صحبت و نظریات شان را شریک کردند.

احمدنادر نادری رئیس کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی در صحبتی گفت که ما کار را با ادارهٔ شاروالی کابل آغاز نموده ایم و پس از بررسی روند

ابهامی که از لحاظ قانونی مانع کارهای ...

اصلاحات این اداره، پروسهٔ استخدام آغاز می‌شود.

رئیس جمهور غنی گفت: ابهامی که از لحاظ قانونی مانع کارهای ادارهٔ شاروالی کابل می‌شود باید رفع گردد. وی بر ایجاد کمیسیونی به منظور رسیدگی به قضایای فعلی این اداره تأکید ورزید.

رئیس جمهور کشور افزود که باید طرحی برای مدیریت جایدهای شاروالی کابل ترتیب گردد و قضایای مربوط به شاروالی به لوی **خړتول** جهت بررسی و اتخاذ تصمیم، سپرده شود.

وی خاطر نشان ساخت که باید در روند کار، فعالیت و خدمات رسانی شاروالی ها، شفافیت وجود داشته باشد و با روشنی معیارهای واضح، در تصفیه ملکیت ها، اقدامات جدی گرفته شود.

رئیس جمهور تأکید کرد که ادارهٔ شاروالی در رابطه به دعواهای موجود، زمینهٔ همکاری را با نهادهای مختلف فراهم سازد و در زمینهٔ غصب املاک، ادارهٔ قضایای دولت وارد اقدام شود تا زمین های غصبی برگشت و املاکی که احتمال غصب آن وجود دارند،

حفظ گردد.

رئیس جمهور با تأکید گفت، کمیسیونی که قرار است در مورد قضایای شاروالی کابل کار کند، همه مسایل را به گونهٔ دقیق بررسی نموده و دریافت هایش را با ادارهٔ لوی **خړتول** شریک سازد تا در قبال موضوعات، به شکل عادلانه برخورد شود.

در بخش دیگر، جلسه پیرامون گزارش چگونگی توزیع محلات برای فعالیت کودکان ها و ۲۴ ساحة بلند منزل در خوشحال خان مینه، بحث کرد. جلسه، بر حفاظت از ساحات سفید و جلوگیری از غصب املاک، تأکید ورزید. ■

عثمانی وزیر حج و اوقاف، غفورلیوال معین مسلکی وزارت امورسرحات، اقوام و قبایل، قاضی نذیراحمد حنیفی عضو ولسی جرگه، عصمت الله مجددی وشماری از سخنرانان به ترتیب در رابطه به تصوف، طریقت، اهل طریقت معلومات داده خاطر نشان ساختند که در تصوف تزکیه نفس و روح لازم است و تزکیه روح تنها با عبادت با خداوند(ج) صورت میگیرد.

آنان اضافه کردند که در تصوف اسلامی پویایی، حرکت، کار، زندگی و بلاخره ساختن خود، مسأله اصلی میباشد.

همینگونه در این سمینار سید شاه شمیم الدین مسئول خانقاه در شهر پینتا ایالت بیهار هندوستان در مورد تصوف و عرفان صحبت کرده گفت که تصوف و عرفان مرتبهٔ اعلای، عشق، خودشناسی خداپرستی، انسان دوستی، مجاهدت ریاضت، سلوک و طریقت برای تزکیه

منشی به کار خود ادامه داد.

در این مجلس پوهنمل احمد رسول رسول مقالهٔ زیرنام، پیوند شریعت طریقت و حقیقت در عرفان اسلامی صوفی محمد اسماعیل شریعت یار تصوف زموئژد فرهنگ برخه، شمس الحق آریانفر، ابعاد اجتماعی تصوف اورنگ صمیم، دعبدالرحمان بابا تصوف او شاعرانه عرفان، حیدری وجودی، صوفی در کارگاه ینش مولانا جلال الدین محمد بلخی، و **خړتول** عبد الاحد منگل مقالهٔ زیر نام د وحدت والو وجود او وحدت الشهود تصحیح توپیر، را به ترتیب خواندند.

همچنان به مناسبت این سمیناریاهی از طرف اکادمی علوم، پوهنتون کابل، پوهنتون تعلیم و تربیه شهید استاد ربانی و شماری از نهاد های دیگر نیز ارسال شده بود.

کار سمینار امروز نیز ادامه دارد. ■

رسانه ها صدای ...

بقیه صفحه اول

به گفته دفتر نی این نظر سنجی به اساس شاخص های مانند اعمال خشونت علیه خبرنگاران، اعمال سانسور، بازداشت های کوتاه مدت، بسته شدن رسانه ها، محدودیت دسترسی به اطلاعات و فرار خبرنگاران از کشور انجام شده است.

در حالی که آزادی بیان و تعدد رسانه ها و ایجاد بستر مناسب کار و فعالیت رسانه یی، یکی از مهم ترین دستاوردهای حکومت در طی سال های پسین بوده که در سه سال اخیر بهبود یافته است.

هر چند حکومت وحدت ملی در واکنش به این نظر سنجی گفته است که این نظر سنجی علمی و ستندرد نیست، زیرا در افغانستان نه سانسور قبل از نشر اعمال میشود و نه سانسور بعد از نشر وجود دارد اما یافته های نی نشان میدهد که قوانین و مقرره های تصویب شده در این دوره نقض شده اند.

ازینرو اگر بیطرفانه و غیر جانب دارانه به این قضیه نظر اندازیم: تصویب قانون دسترسی به اطلاعات، پاسخگو ساختن مقام های حکومتی در برابر پرسش خبرنگاران، فرامین ریاست جمهوری مبنی بر تسهیل دسترسی به اطلاعات از سوی ادارات

دولت گنجانیده شوند. وی در این زمینه به نقش وزارت های زراعت، انکشاف دهات، انرژی و آب، فوآند عامه، شهرسازی، معادن و بطرولییم و صحت عامه و ارگان های محلی بیشتر تأکید کرد.

معاون دوم رئیس جمهور آگاهی دهی عمومی نسبت به اثرات منفی تغییرات اقلیم، ایجاد مصونیت به معیشت روستائیان، جلوگیری از بایرشدن زمین و سرانجام افزایش انرژی تجدید پذیر را در مصرف انرژی، بخشی از پالیسی های مهم و مؤثر در راستای تغییرات اقلیمی در افغانستان دانسته مورد تأکید قرار داد. در این جلسه همچنین مصطفی ظاهر رئیس اداره ملی حفاظت از محیط زیست و داکتر بصیر مشاور ارشد ریاست جمهوری نیز سخنرانی کردند و در مورد تغییرات اقلیم، عوامل

مالی در برابر تضمین و مالیات وضع شده به رسانه ها و... را از مهم ترین دستاوردهای حکومت وحدت ملی در راستای حمایت از آزادی بیان دانست که این فرامین، طرزالعمل ها، لوایح، مقرره ها و قانون دسترسی به اطلاعات در طی نزدیک به سه سال تصویب و مرعی الاجرا قرار گرفت، مگر از این مسأله هم چشم پوشی نمی گردد که کمی ها و کاستی هایی وجود ندارد، بدون شک، وجود دارد، اما نظر به شرایط و اوضاع اگر دقت کنیم، هیچگونه محدودیت های وضع نشده، برعکس حکومت وحدت ملی، تسهیلات بهتر را بخاطر سهولت متقاضی به اطلاعات، مهیا ساخته است به گونه مثال تصویب قانون حق دسترسی به اطلاعات.

روی این اساس نهادینه شدن و حمایت از آزادی بیان، همچنان تقویت و استحکام بخشیدن نظام دموکراسی و مردم سالار، بدون همکاری شهروندان و به ویژه دست اندر کاران رسانه ها غیر ممکن است، چون امروز افغانستان در وضعیت قرار دارد که به خاطر بیرون رفت از این وضعیت کار و فعالیت همگانی و هماهنگ می طلبد، زیرا حکومت، رسانه

مسایل مربوط به تغییر اقلیم ...

بقیه صفحهٔ اول

وارد خواهد کرد .

قانونپوه دانش گفت که براساس شاخص جهانی خطرات اقلیمی که توسط دیدبان آلمان (German Watch) تهیه شده است، بین سالهای ۱۹۹۴ تا ۲۰۱۴ افغانستان پانزدهمین کشور آسیب دیده از اثرات سیلاب ها بوده است .

معاون دوم رئیس جمهور تأکید کرد که تنها راه جلوگیری و یا کاهش اثرات منفی تغییر اقلیم، آمادگی همه جانبه در مقابل این پدیده جهانی می‌باشد .

به باور معاون دوم رئیس جمهور اولین قدم، درک و تحلیل معضل و جستجوی راه های مبارزه با آن است. وی بیان داشت که دیگر کشورها این پدیده را بسیار جدی گرفته اند، تا جایی که کشور همسایه ما

تغییر آب و هوا توسط سازمان ملل متحد، پروتوکول کیوتو و تصویب اهداف توسعه پایدار سازمان ملل متحد را یادآور شد و تأثیرات آن را به تفصیل بیان کرد.

معاون رئیس جمهور نقش افغانستان را در تغییر اقلیم، به دلیل عدم رشد صنعت در افغانستان بسیار ناچیز خواند. اما گفت که باز هم «متأسفانه کشورما یکی از آسیب پذیرترین کشورهای جهان در برابر تغییر اقلیم است.» وی گفت که تحقیقات علمی نشان داده است که افغانستان آسیب پذیرترین کشور آسیا و چهاردهمین کشور آسیب پذیر جهان در مقابل اثرات تغییر اقلیم است .

معاون دوم رئیس جمهور دلیل عمده آسیب پذیر بودن افغانستان

را، وابستگی شدید افغانستان به
سکتور زراعت عنوان کرد و افزود
که این در حالی است که افزایش
دمای هوا و کم شدن باران ها،
بیشترین ضربه را به بخش زراعت

پاکستان، وزارت تغییر اقلیم ایجاد
نموده است. معاون دوم رئیس
جمهور فعالیت های اداره محیط
زیست را قابل قدر عنوان کرد و
گفت که به کوشش این اداره

دستگاه دولت و سازمان های
غیر دولتی، همه بسیج شوند و
مسایل مربوط به تغییر اقلیم و
ایجاد سازگاری با آن باید در
تمامی برنامه های بزرگ اکتشافی

تغییرات آب و هوایی در
افغانستان و راه های مبارزه با
پیامدهای منفی تغییرات اقلیم،
دیدگاه های شان را مطرح
کردند. ■

و نهادهای دولتی، ایجاد کمیته مشترک مصونیت
رسانه ها و خبرنگاران، تلاش برای بهبود وضعیت
رسانه های کشور از نگاه مالی و اقتصادی، تخفیف

ها را در امر اطلاع رسانی و نظارت بر کارکردهای
حکومت به شیوه های حرفوی و مسئولانه فرا
خوانده و رسانه ها را صدای مردم دانسته است. ■

رئیس روزنامه ها -دکتور شمس الحق آریان فر شماره تماس: ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰

آمر و مدیر مسؤل روزنامه ملی انیس احمد شاکر ضربی دیجیتل: ۲۳۰۱۳۴۲ - ۰۲۰ موبایل: ۰۷۰۰۰۳۳۲۰۵

سکرتر مسؤل: گل احمد نوری موبایل: ۰۷۰۰۰۵۷۱۲۲

هیئت تحریر - استاد ادیب زربنگر، عبدالقدیر عمرزاده، رازقی نروال، عبدالهادی قریشی، حسام الدین هشام، سید محمود راد، حامده صدیقی، نذیر الله فروتن، محمد یعقوب کوهکن، شفیق الله پدرود، عبدالقیوم متین و اختر محمد اکاخیل

• روزنامه ملی انیس در ویرایش و پیرایش نوشته ها کاملاً دست باز دارد، روزنامه ملی انیس در باز تاب انتقاد ها، پیشنهاد ها، نظر ها، و طرح های سازنده و ملی ارج قایل است، مطالب رسیده به دفتر روزنامه مسترد نمی گردد، اندیشه های مطرح شده مربوط به نویسنده آن است.

• آدرس: مکروریان دوم، مطابع آزادی منزل دوم، چاپ مطابع آزادی

Web : WWW.dailies.gov.af -- E-mail: anisdailypaper@gmail.com

دیزاین و کمیوتر: محمد قسیم نادم

توزیع و شکایات: ۰۷۹۳۵۳۱۵۱۳ - ۲۳۰۰۳۳۷